

Проблеміст України 2024

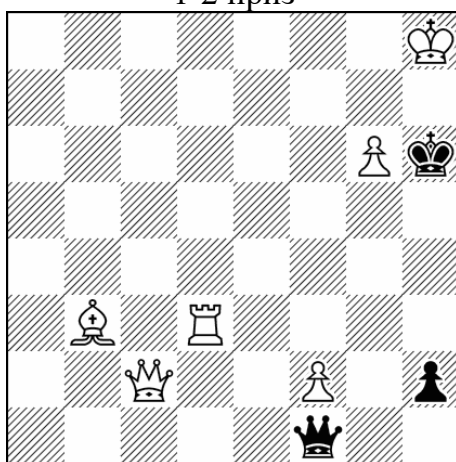
Суддя конкурсу: С. Дідух

Серед 16 етюдів, опублікованих у журналі в 2024 році, найоригінальнішими, на щастя, були ті ж етюди, де композитори продемонстрували хорошу техніку складання та гросмейстерське відчуття міри. Вони відзначені призами. Почесні відгуки присуджено за реалізацію класичних тем у нових позиціях. Автори похвальних відгуків були успішними у пошуку нюансів у відомих закінченнях.

Претендував на відзнаку етюд М. Пасмана (Кс8-Ка8), але Д. Нанн втілює його задум на 30 років раніше (Secrets of Pawnless Endings 1994).

Мартін Мінскі (Німеччина)

1-2 приз

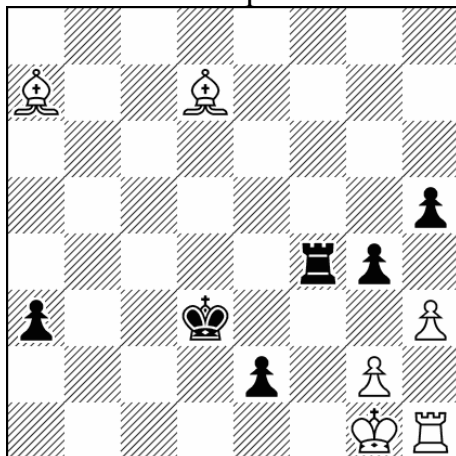
Виграш

1...h1♔ [1...♔a1+ 2.♖c3 h1♔ 3.g7 ♔g5+ 4.♔g8 ♔aa8+ 5.♞c8 ♔hd5+ 6.♙xd5 ♔xd5+ 7.♔h8 ♔h1+ 8.♔h7+-] **2.♞g3 ♔e2!** Гра на пат. [2...♔e1 3.♙g8!] **3.♔xe2** [3.g7? ♔a8+ 4.g8♗+ ♔xg8+ 5.♔xg8 ♔e8#] **3...♔a8+ 4.♔e8!** [4.♙g8? ♔xg8+! 5.♔xg8 пат.] **4...♔a1+** [4...♔xe8+ 5.♙g8 ♔xg8+ (5...♔f8 6.g7 ♔xf2 7.♞h3+-) 6.♔xg8 пат зник.] **5.♔e5!** [5.g7? ♔xg7+! 6.♞xg7 пат.] **5...♔a8+ 6.♔b8!** [6.♙g8? ♔xg8+! 7.♔xg8 пат.] **6...♔a1+ 7.g7 ♔xg7+ 8.♞xg7** не пат.

Спочатку суддя з'ясував, чи були взагалі етюди, в яких білі перебиваються від шаха беззахисним ферзем, а чорна фігура не б'є його з шахом, а втікає. Таке траплялося лише три рази, і завжди ферзя жертвували з метою відволікти фігуру, що шахує. А ось відмова від ферзя, що патує – це вже оригінальна ідея. Мартін повторив її тричі, влаштувавши веселу дуель ферзів, де білий благає чорного стратити його, щоб змити патову ганьбу. Якби на d6 стояв білий пішак, дуель закінчилася б позиційною нічиєю, але його там немає, і "фанатичний самогубець" розриває зв'язок з полем h5. Автор розставив фігури так вдало, що чорний ферзь теж приніс себе в жертву.

Ян Спренгер (Німеччина)

1-2 приз

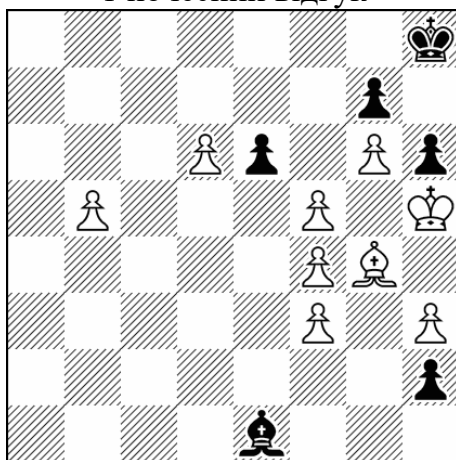
Нічия

1.♙b5+ [1.♔h2? ♜f1 2.♙b5+ ♔e4! 3.♙xe2 ♜xh1+ 4.♔xh1 a2-+] **1...♔e4!** Тут король не пускає слона на e5. [1...♔c3 2.♙xe2 g3 3.♙b8 a2 4.♙e5+! ♜d4 5.♙xg3 a1♚+ 6.♔h2=; 1...♔d2 2.♙xe2 g3 3.♙b8 a2 4.♙xf4+!] **2.♙xe2 g3 3.♙c4** [3.♙f3+ ♔d3 4.♙b8 a2 5.♙e5 a1♚+ 6.♙xa1 ♜b4-+] **3...h4 4.♙c5** [4.♙b6? ♜f5] **4...a2! 5.♙xa2 ♔d3 6.♜h2! ♜a4** [6...♜f1+ 7.♔xf1 gxh2 8.♙d5 h1♚+ 9.♙g1 фортеця.] **7.♙b1+ ♔e2 8.♔h1! ♜a1 9.♙g1 ♜xb1** пат.

У статті "Incarcerated and Pinned", опублікованій в середині 2024 року, я зібрав етюди з патом у фіналі, де одна біла фігура активно замурована, а інша зв'язана. Багато комбінацій було реалізовано один раз, іноді лише у побудовах з малорухомим стадом білих фігур. А ось етюда із замуруванням тури та зв'язкою слона не було. Тепер він є. Автор загнав фігури в стійло без батога і стусанів. Поки слони безтурботно доїдали приманку, чорні насунули пішаків, створили матові загрози, і білим довелося терміново ховати короля в клітку. Якщо чорні не пускають короля у клітку, то білі назавжди закривають у ній чорного ферзя.

Даніель Гатті (Італія)

1 почесний відгук

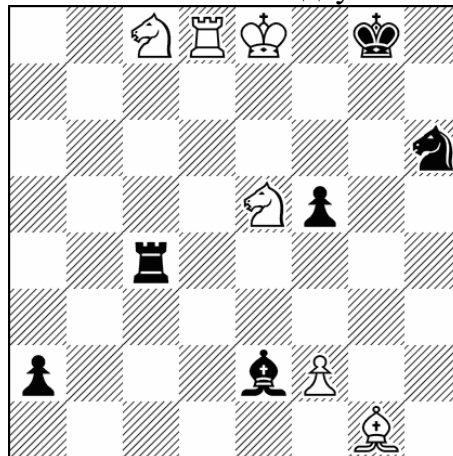
Виграш

1.f6! [1.fxe6? h1♔! 2.♙f5 ♔g3+ 3.♔g4 h5+ 4.♔g5 ♙c3 5.♙e4 ♙f6#; 1.d7? ♙a5 2.fxe6 ♙d8 3.e7 ♙xe7 4.b6 h1♚ 5.b7 ♚b1-+] **1...h1♔!** [1...gxf6 2.♔xh6] **2.♙xe6 ♔g3+ 3.♔g4**

[3.♔h4? gxf6 4.d7 ♖e2+ 5.♔g4 ♙a5 6.♔f5 ♔g7=] **3...h5+** [3...gxf6 4.f5 h5+ 5.♔f4 ♖e2+ 6.♔e3+–] **4.♔g5 ♙c3 5.♔h4!** [5.fxg7+? ♔xg7 6.f5 ♙d2+ 7.♔h4 ♙e1 8.♔g5 ♙d2+ позиційна нічия.] **5...♙xf6+ 6.♔xg3 ♙h4+** (остання пастка) **7.♔g2+–**

У спробах чорні рятувалися матом, патом та позиційною нічією. Білі обережно оминули всі пастки.

Аркадій Ворович (Ужгород)
2 почесний відгук

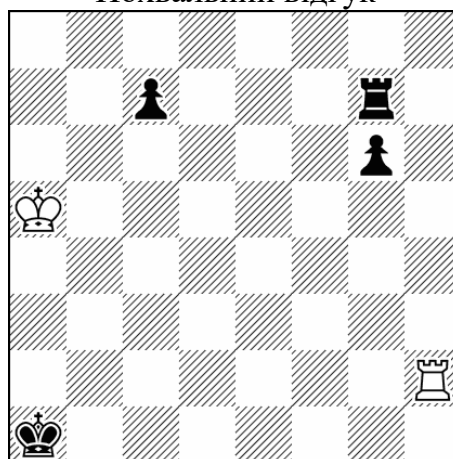

Нічия

1.♖e7+ ♔g7 [1...♔h7 2.♙d7! ♖f7 3.♖xf5 ♙h5 4.♙a7=] **2.♙a8** [2.♙d7? a1♚ 3.♖xf5+ ♔f6] **2...♙a4! 3.♙xa4 ♙b5+ 4.♖5c6 ♙xa4 5.f4!** Пішак повинен бути заблокований. **5...a1♚ 6.♙d4+! ♚xd4 7.♖xf5+ ♖xf5** пат.

Комбінаційна гра завершується оригінальним патом зі зв'язаним конем.

Давид Гургенідзе (Грузія)
Похвальний відгук

Нічия

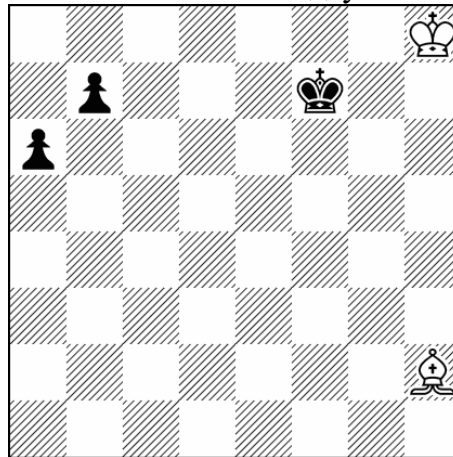
1.♔b4 ♔b1 2.♔c3! [2.♔b3? ♔c1 3.♔c3 ♔d1 4.♔d3 ♙d7+ 5.♔e3 c5+–] **2...g5 3.♙h1+ ♔a2 4.♙h2+ ♔a3 5.♙h1!** Тура потрібна внизу, щоб блокувати прохідного пішака. [5.♙h8? ♔a4 6.♔c4 ♔a5 7.♔c5 ♔a6 8.♔c6 ♙g6+ 9.♔xc7 g4+–] **5...♔a4 6.♔c4 ♔a5**

7.♔c5 ♕a6 8.♔c6 ♕a7 9.♖h5! Засідка і взаємний цугцванг. 9...♔b8 10.♖h8+ ♕a7
 11.♖h5 g4 12.♖a5+ ♔b8 13.♖b5+ ♔c8 14.♖g5! ♖xg5 пат.

Відомий пат прикрашений засідкою за пішаком та пробіжкою чорного короля з одного краю на інший.

Ярл Ульріхсен (Норвегія)

Похвальний відгук

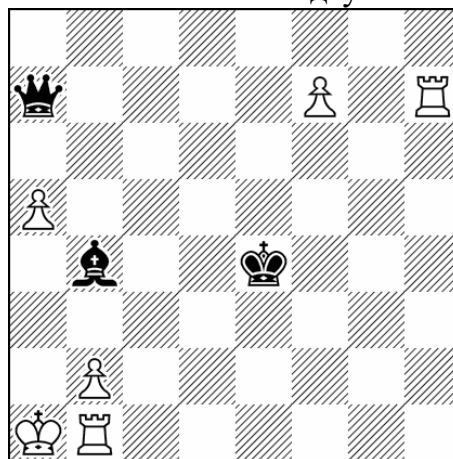
Нічия

1.♗e5 [1.♗c7? b5 2.♗a5 ♕e6 3.♔g7 ♕d5 4.♔f6 ♕c4+] 1...a5 [1...b5 2.♗c3 ♕e6 3.♔g7
 ♕d5 4.♔f6 ♕c4 5.♗e5 b4 6.♔f5! ♕d3 7.♔e6 ♕c4 8.♔f5 позиційна нічия.] 2.♗c3!
 [2.♔h7? b5+] 2...a4 3.♔h7 a3 4.♗b4! a2 5.♗c3 нічия.

Слон два рази підганяє чорного пішака.

Давид Гургенідзе (Грузія)

Похвальний відгук

Виграш

1.♖e1+ ♔d3 2.f8♖ ♖xa5+ 3.♔b1 ♗xf8 4.♖d7+ ♔c4 5.♖c1+ ♔b3 6.♖b7+ ♗b4 [6...♔a4
 7.♖c4+ ♗b4 8.♔a2 ♖d5 9.♖xb4++-] 7.♖c3+ ♔a4 8.♖a3+ ♗xa3 9.b3#

Без зайвих фігур у фінальній позиції, але й без тонкощів у грі.